

עפ"ת 61425/12/19 - ליאת בהר כהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 61425-12-19 בהר כהן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 90510585707

בפני כבוד השופטת גלית ציגלר
המערערת:
ליאת בהר כהן באמצעות עו"ד ישראל גרבאוי ועו"ד גילה
לובלינר
נגד
המשיבה:
מדינת ישראל באמצעות עו"ד יניב זוהר

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (כבוד השופט א.לרנר) מיום 04.11.19, אשר דחה את בקשת המערערת להארכת מועד להישפט במסגרת המ"ש 7150-09-19, ועל ההחלטה הדוחה את בקשת המערערת לעיון חוזר שניתנה ביום 29.11.19.

רקע וההליך בבית משפט קמא

2. לפני בית משפט קמא הונחה ביום 23.09.19 בקשה להארכת המועד להישפט על דו"ח ברירת קנס שעניינו עבירת מהירות (להלן: "הבקשה להארכת מועד"). בהתאם לדו"ח, ביום 14.11.17 בשעה 00:01 נקלט רכבה של המערערת (מ.ר. 1578134) במצלמת מהירות, כשהוא נוסע בדרך שאינה עירונית במהירות של 116 קמ"ש, בכביש בו מהירות הנסיעה המותרת היא 80 קמ"ש בלבד.
 3. בבקשתה להארכת מועד טענה המערערת כי לא היא נהגה ברכב בעת ביצוע העבירה, אלא בעלה לשעבר מר אבירם כהן (להלן: "כהן"). לטענתה, היא ידעה אותו על הדו"ח, והוא הסכים להסב את הדו"ח על שמו ומסר לה שיטפל בעניין.
 4. לטענת המערערת היא לא הגישה את הבקשה להישפט במועד, משום שהסתמכה על הסכמתו של כהן להסבת הדו"ח, ורק ביום 14.08.19, כשקיבלה הודעה על דרישת חוב ועיקולים בגין הדו"ח, גילתה כי לא בוצעה הסבה.
- המערערת פנתה שוב לכהן וביקשה שיטפל בנושא, והוא אכן טיפל וביום 14.08.19 שילם את הדו"ח, ללא

שהסב אותו על שמו תחילה.

המערערת טענה שכיוון שלא היא נהגה ברכב ולא היא

ביצעה את העבירה ייגרם לה עיוות דין בשל הרשעתה וצבירת נקודות לחובתה, מה גם שתיעוד העבירה נעשה באמצעות מצלמה א/3 אשר אמינותה מוטלת בספק.

המערערת תמכה את בקשתה להארכת מועד בתצהירים מטעמה ומטעם כהן, וביקשה לבטל את הרשעתה שנוצרה מכח תשלום הקנס ע"י כהן, ולהסב את הדו"ח על שמו.

5. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה כי מששולם הקנס שבדו"ח רואים את המערערת כמי שהודתה בביצוע העבירה, וכי עפ"י תצהירה מדובר בדו"ח שהמערערת ידעה עליו זה מכבר. המשיבה ציינה כי הדו"ח כבר הוסב קודם לכן על שמה של המערערת מחברה להשכרת רכב.

6. ביום 04.11.19 דחה בית משפט קמא את הבקשה להארכת מועד, וקבע כי על פי סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החוק"), מששולם הקנס נחשבת המערערת כמי שהודתה בביצוע העבירה. בית משפט קמא ציין כי בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים 230 ו-229(ח) לחוק בשינויים המחויבים, הארכת מועד להישפט לאחר תשלום הדו"ח אפשרית רק במקרים חריגים ויוצאי דופן אשר אינם מתקיימים בעניינה של המערערת.

בית משפט קמא קבע כי המערערת ידעה על הדו"ח והעבירה אותו לטיפול כהן, אך איש מהם לא פעל בעניין זה, ואפילו לאחר שנודע למערערת על הטלת העיקולים ועוד לפני תשלום הדו"ח ע"י כהן, היא לא טרחה להגיש בקשה להארכת מועד להישפט.

בית משפט קמא הוסיף, כי טענת המערערת לפיה כהן נהג ברכב בזמן ביצוע העבירה נטענה באופן כללי ולקוני, שלא רק שאינו יכול לבסס את ביצוע העבירה על ידי נהג אחר, הוא אף לא יכול לשמש טעם מספיק להארכת המועד באיחור ניכר או בכדי להקים חשש לעיוות דין.

עוד קבע בית משפט קמא, כי הטענה לעניין אמינותה של מצלמת א/3 לא הועלתה אלא בניסיון להתחמק מההרשעה ומהנקודות שנזקפו לחובתה של המערערת, ולא בכדי לתקן את עיוות הדין הנטען.

7. בהמשך להחלטה לעיל, הגישה המערערת ביום 07.11.19 בקשה לעיון חוזר, בה חזרה על טענותיה בבקשה להארכת מועד, הרחיבה את המסד העובדתי, ומסרה כי לאור היכרות בינה לבין באת כוחה, היא פנתה אליה עוד במרץ 2018 וביקשה הסבר לגבי אפשרות הסבת הדו"ח.

עוד טענה המערערת, כי ביום 29.08.19 מספר ימים לאחר שנודע לה שהדו"ח לא הוסב, היא חזרה לבאת

כוחה ועדכנה אותה על כך, וזו מיד הכינה בקשה להארכת מועד להישפט, אותה הייתה המערערת אמורה להגיש באופן עצמאי. למרות האמור, החליטה המערערת להיות מיוצגת, ובטעות הוגשה הבקשה ע"י באת כוחה לבית משפט השלום בחדרה, ורק ביום 23.09.19 הוגשה לראשונה הבקשה להארכת מועד לבית משפט קמא.

לבקשה לעיון חוזר צורף תצהירה של עו"ד לובלינר המפרט את ההתנהלות לעיל.

8. ביום 29.11.19 דחה בית משפט קמא גם את הבקשה לעיון חוזר, וקבע כי מדובר בבקשה שהיא בבחינת "מקצה שיפורים", וכי אין לקבל את הטענות החדשות שהעלתה המערערת לראשונה במסגרת בקשה זו, משאלו היו ידועות לה אך לא נטענו בבקשתה המקורית להארכת מועד.

עוד קבע בית משפט קמא, כי מלכתחילה הגישה המערערת את בקשתה להארכת מועד בשיהוי ניכר, במיוחד נוכח העובדה שהועלתה לראשונה במסגרת הבקשה לעיון חוזר, שלפיה כבר בחודש מרץ 2018 ידעה המערערת על הדו"ח ולא פעלה, גם לא כשנודע לה שכהן לא טיפל בהסבת הדו"ח כמובטח .

בית משפט קמא חזר וקבע, כאמור בהחלטתו מיום 04.11.19, כי הטענה שאדם אחר נהג ברכב בזמן ביצוע העבירה אינה מקימה בהכרח עיוות דין המצדיק את קבלת הבקשה.

9. על כל אלו הוגש הערעור שבפניי.

טענות הצדדים

10. בהודעת הערעור העלתה המערערת אותן טענות שנטענו בבקשה להארכת מועד ובבקשה לעיון חוזר, ובעיקר טענה כי שגה בית משפט קמא עת קבע כי הבקשה להארכת מועד הוגשה בשיהוי ניכר, וכי היא לא טיפלה בדו"ח ולא טרחה להגיש בקשה להארכת מועד, גם לאחר שנודע לה על הטלת העיקולים ועוד בטרם שולם הדו"ח.

לעניין השיהוי בהגשת הבקשה להארכת מועד הוסיפה המערערת, כי המועד האחרון להגשת הבקשה להישפט היה ביום 17.03.18, והיא פנתה לכהן כבר באותה עת והודיעה לו על הדו"ח ועל הצורך בהסבתו על שמו, ובכך פעלה כדי לקדם את העניין.

עוד טענה המערערת, כי שגה בית משפט קמא עת קבע כי אין משמעות לספק באמינות מצלמה א/3, וכי לא ניתן היה להשוות מקרה זה מול נסיבות המקרה שנדון בעפ"ת

5570-10-18 (בועז פרי נ' מדינת ישראל), כשלא רובצת לחובת המערערת שום פסילה או רצון להתחמק ולצמצם צבירת נקודות, אלא אך רצון למנוע את עיוות הדין שנגרם לה בשעה שהיא הורשעה בעבירה שלא

ביצעה, וייתכן בעבירה שכלל לא בוצעה בשל הספק באמינותה של המצלמה.

המערערת הוסיפה כי מדובר בהליך פרוצדורלי בלבד של הסבת הדו"ח על שם כהן, במקום שבו הוא מודה בתצהיר הסבה כי הוא זה שנהג ברכב בזמן ביצוע העבירה, באופן שנתונים אלו מצדיקים לקיים משפט בעניינה.

11. בדיון שהתקיים חזר ב"כ המערערת על הטענות שפורטו לעיל, והוסיף כי המערערת פנתה לכהן וביקשה שישלם את הדו"ח בתקופת שלושת החודשים מיום שקיבלה את הודעת התשלום, והניחה והבינה שהוא יפעל בהתאם וישלם את הדו"ח. רק בחודש אוגוסט 2019 נודע לה שכהן לא עשה דבר בהקשר זה, כשגילתה שקיים נגדה צו עיכוב יציאה מהארץ.

ב"כ המערערת מיקד את עיקר טיעונו באי הצדק שבהרשעת המערערת, כשלבדבריו יש לתת חשיבות לתוכן ולמהות ולא לפרוצדורה, ולא יתכן שחוטא יצא נשכר מפעולותיו ועל כהן לתת את הדין על מעשיו.

12. למרות שמדובר בערעור, ביקשה המערערת לשאת דברים. היא הציגה עצמה כעורכת דין ומסרה עובדות נוספות לפיהן הדו"ח נשוא הערעור היה הוכחה כאובה לבגידה שגילתה, והיה לו קשר להליך הגירושין שעברו בני הזוג, ועל רקע זה היא נתקלה בקשיים לקבל מכהן תצהיר הסבה, הגם שהסכים שהוא זה שנהג ברכב.

לדברי המערערת באותה עת היא הייתה בסערת רגשות, והסתפקה בהעברת הדו"ח לכהן מבלי לבדוק את הדברים לאחר מכן.

13. גם כהן שהתייצב לדיון הציג עצמו כעורך דין, וביקש לקחת עליו את האחריות לדו"ח ולמחדל שבאי הטיפול בהסבת הדו"ח על שמו, ואף אישר שאמר למערערת שהוא יטפל בכך הגם שלא עשה דבר עד ששילם את הקנס.

14. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור.

לטענתו אין מדובר בעניין טכני אלא שתשלום הדו"ח כמוהו כהודאה בעבירה, אפילו אם קיים תצהיר של נהג אחר הטוען כי הוא זה שנהג ברכב באותו יום.

לטענת ב"כ המשיבה, היה על המערערת, בהיותה אזרחית ועורכת דין לטפל בדו"ח, לעקוב אחר הגשת בקשת ההסבה על ידי כהן או להגיש את הבקשה בעצמה, במיוחד כאשר עלה מדבריה שהיא אינה סומכת על כהן, ושהיא ידעה על הצורך בהסבה כבר בחודש מרץ 2018 (שגם במועד זה כבר חלפו 4 חודשים מיום ביצוע העבירה). למרות כל אלו, הגישה המערערת את הבקשה להארכת מועד להישפט רק בחודש ספטמבר 2019, ועד אז לא עשתה דבר.

ב"כ המשיבה ביקש להתעלם מכל הטענות העובדתיות שהעלו הצדדים בדיון, משום שאלו הן טענות חדשות אשר לא הועלו קודם לכן.

ב"כ המשיבה הוסיף, כי הסיבה האמתית להגשת הערעור והעלאת טענות כנגד אמינות המצלמה א/3 היא העובדה שהדו"ח לא הוסב, וציין כי המצלמות תקינות ואין תקדים מחייב לעניין פסילתן, וממילא אין בכך כדי להוות נימוק המצדיק הארכת המועד להישפט.

15. בתשובתו אישר ב"כ המערערת כי מהות טענותיו אינה כלפי אמינות המצלמות, אלא לעניין הסבת הדו"ח לנהג הנכון, על מנת שלא יצא חוטא נשכר ויפגע מי שלא עשה דבר.

דין והכרעה

16. על פי סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, רואים אדם ששילם את הקנס כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו, אלא אם כן התובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף 229(ג) לחוק, או אם בית המשפט החליט לקיים את משפטו על פי בקשה להישפט אפילו שהוגשה באיחור כאמור בסעיף 230 לחוק, ובלבד שהתקיימו התנאים הקבועים בסעיף 229(ה) לחוק.

המערערת לא פנתה לתובע ע"פ החלופה האפשרית הראשונה ובחרה בחלופה השנייה, לפיה בית המשפט יכול להאריך את המועד להישפט, אם שוכנע כי הבקשה לא הוגשה בזמן בשל נסיבות שאינן תלויות במבקש, ואשר מנעו ממנו להגישה במועד, וכשהבקשה הוגשה מיד לאחר הסרת המניעה, או מנימוקים מיוחדים אחרים המצדיקים קיומו של משפט, חרף האיחור בהגשת הבקשה ולמרות שהקנס שולם. הפסיקה פירשה תנאים אלו בצמצום ונקבע כי סמכות זו תופעל במשורה ובית המשפט ייעתר לבקשה להארכת מועד להישפט אחרי תשלום הקנס אך ורק במקרים מיוחדים ובנסיבות חריגות ביותר.

(ראו לדוגמה: רע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (01.05.07); עפ"ת 6611-03-18 אלון גרודברג נ' מדינת ישראל (26.03.18); עפ"ת 40444-10-18 פטאל פנינה נ' מדינת ישראל (02.11.18)).

17. ומהכלל אל הפרט;

לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בבקשה להארכת מועד, בבקשה לעיון חוזר ובתצהירים שצורפו, כמו גם בהחלטות בית משפט קמא שדחה את הבקשות, ולאחר שנשמעו טענות הצדדים במסגרת הערעור, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את הערעור ואין מקום להתערב בהחלטות בית משפט קמא, כפי שיפורט להלן;

ראשית, אין מדובר בעניין טכני או הליך פרוצדורלי כפי שטענה המערערת, שהרי שהדברים נקבעו במפורש

בחקיקה ראשית, וקבלת הטיעון לפיו מישהו אחר נהג ברכב בזמן ביצוע העבירה, אפילו כשהדבר יכול היה להוביל להסבת הדו"ח על שמו, היא בבחינת פתח רחב להעלאת טענות מכל סוג שהוא אשר יביאו לחוסר ודאות משפטית ולהעדר סופיות ההליכים, כפי ששב וקבע בית המשפט פעמים רבות. כך לדוגמה ברע"פ 1896/18 (נעמה הדני נ' מדינת ישראל (10.05.2018)), נאמר:

"לעניין זה לא למותר לשוב ולהזכיר את דבריו של כב' השופט א' רובינשטיין בעניין דומה:

"בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהיה לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט, שכל מהותן לייעל ולקצר הליכים (ראו והשוו רע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6), 793, 800; ע"פ 6920/07 חסון נ' מדינת ישראל (לא פורסם), פסקה 7)."
(רע"פ 9580/11 יוסף נ' מדינת ישראל, בפסקה ה (27.12.2011)); וראו גם רע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (1.5.2007); רע"פ 7018/14 טיטלבוואם נ' מדינת ישראל (30.10.2014))."

18. שנית, המערערת לא העלתה נסיבות חריגות ויוצאות דופן כנדרש בפסיקה, לא הצביעה על מניעה שהיתה לה מלהגיש את בקשת ההסבה במועד, ואף לא נתנה כל הסבר מניח את הדעת מדוע היה שיהיו כה ניכר עד להגשת הבקשה.

המערערת אישרה כי ידעה על הדו"ח ועל הצורך בהסבתו זמן רב לפני שזה שולם ע"י כהן, אך חרף זאת ישבה בחיבוק ידיים ולא עשתה דבר למעט הודעה לכהן על קיומו של הדוח ועל הצורך בהסבה לשמו.

בתצהירים שהוגשו לבית משפט קמא הצהירה המערערת כי קיבלה את הדוח ומסרה על כך לכהן, תוך שנמנעה מלציין מתי בדיוק (או בערך) היה הדבר וכך נהג גם כהן בתצהירו, באופן שהדבר נותר מעורפל ועמום ללא כל הסבר.

רק בבקשה לעיון חוזר הסתבר כי המערערת ידעה על הדו"ח עוד בחודש מרץ 2018, אך מעבר לבירורים שנעשו על ידה לא בוצעה כל פעולה ממשית הקשורה להסבת הדו"ח.

גם בהמשך, כשנודע למערערת ביום 14.08.19 כי הדוח לא הוסב, היא שוב בחרה שלא לפעול או להגיש בקשה מתאימה מטעמה והסתפקה בפנייה לכהן ליידעו על הדבר.

השיהוי מטעמה של המערערת נמשך בשעה שעל תצהירה הנלווה לבקשה להארכת מועד חתמה רק ביום 16.9.19 ואת הבקשה עצמה הגישה רק ביום 23.09.19 - כשנתיים לאחר מועד ביצוע העבירה, כל זאת כאמור ללא הסבר מניח את הדעת.

19. טענת המערערת כי הסתמכה על דברי כהן והבינה ממנו שהוא יטפל בענין וידאג לתשלום, אינה בבחינת טעם מספק או נסיבות חריגות, משום שמעבר לפעולה של יידוע לגבי קיומו של הדוח היא לא

עשתה דבר, ואף לא נטען כי בחלוף הזמן היא פנתה לברר האם אמנם הנושא טופל על-ידו כנדרש.

בנסיבות אלו צדק בית משפט קמא בקבעו, כי אין מדובר בנסיבות חריגות ובנימוקים המצדיקים השבת הגלגל לאחור.

ייתכן, כי אילו היתה המערערת פורשת בפני בית המשפט קמא בתצהירה את מלוא העובדות והנסיבות האישיות הקשורות בקבלת הדוח ובפעולות שנקטה, ואילו כהן היה מפרט מדוע בחר לשלם את הדוח ולא פעל כדי להסב אותו תחילה (כשמדובר במצהירים שהם עורכי דין במקצועם), יכול היה בית המשפט לבחון זאת ולהידרש לנסיבות הספציפיות. אולם משהדבר לא נעשה, והמסכת העובדתית שהוצגה היתה כללית, לקונית ומעורפלת, אין למערערת להלין אלא על עצמה.

20. הלשון הכללית והלקונית בה נוסחו תצהירי הצדדים שצורפו לבקשה להארכת מועד, הובילה את בית המשפט קמא גם למסקנה כי אין בהם נתונים מספיקים לצורך ביסוס הסבה על שם מחזיק אחר מזה הרשום, ואין לראות בכך משום עיוות דין שנגרם למערערת, שכן הצהרה סתמית על נהיגה במועד ספציפי ללא פירוט הנסיבות שאירעו כשנתיים קודם לכן איננה מספקת, ולטעמי אף במסקנה זו אין מקום להתערב.

21. למעלה מהצורך אוסיף, כי ענין תקינות ואמינות המצלמה אינו עומד בלב הערעור אלא השאלה מי ביצע את העבירה וצריך לשאת בתוצאות - כפי שציין ב"כ המערערת בסוף טיעונו, ומקובלת עלי גם בהקשר זה קביעתו של בית משפט קמא, כי מטרת העלאת הטענה היתה רק לצורך ההסבה.

20. לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הערעור.

ניתן היום, ח' שבט תש"פ, 03 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.